

10. uge

Den nye pagt

"Der skal komme dage, siger Herren, da jeg slutter en ny pagt med Israels hus og med Judas hus" Jer 31,31.

Hovedtanke

Guds måde at handle på overfor sit pagtsfolk var altid præget af nåde og barmhjertighed.

Introduktion

Fra begyndelsen hørte Guds folk til i pagtens tradition. I den forekom der brud såvel som kontinuitet, idet Israels forhold til Gud var overskygget af utroskab og nationale katastrofer. Dette var årsagen til pagtens fornyelse, som viser Guds troskab overfor sit folk.

Der er næppe noget, der er skønnere end en meningsfuld og lykkelig relation. Det er ikke for ingenting, at ægteskabet mellem mand og kvinde skal vare hele livet. Hvordan kan det sikres, at det varer livet ud? Det er der ingen garanti for – dog er der ifølge Danmarks Statistik sket et drastisk fald af skilsmisser i 2019 i forhold til 2018 på 30 % (<https://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=30085>). Det kræver, at ægtefællerne har et vedvarende inderligt forhold til hinanden. Dette er også forudsætningen for relationen mellem Gud og hans folk. Den "nye pagt", som vi skal se på i denne uge, drejer sig netop om dette inderlige forhold til Gud.

Oversigt

Søndag	Dens løfter	Jer 31,31-34
Mandag	Dens væsen	Hos 2,20-22; Ez 11,19-20
Tirsdag	Dens parter	Es 56,6-7; Ef 2,11-13.19
Onsdag	Dens fortrin	Hebr 9,11-15; 10,1-7
Torsdag	Dens præsentation	Hebr 8
Fredag	Dens symbolik	1 Kor 11,23-26

Dens løfter

Jer 31,31-34

Hvorfor var pagtens fornyelse nødvendig?

Hvordan kan jeg erkende, om Gud har "skrevet den [sin lov] i mit hjerte"?

Forståelse

Da tiden var kommet, hvor Sydrigets (Juda Rige) politiske selvstændighed skulle have en ende og templet skulle ødelægges af babylonierne, fik Jeremias af Gud den opgave at forkynde en ny pagt. Udtrykket "ny pagt" nævnes første gang i Bibelen i dette skriftsted. Men tanken om fornyelse af pagten findes allerede tidligere i Det Gamle Testamente (se mandag). Gentagne gange havde folket gennem oprør og vantro i historiens forløb forhindret Guds planer. Derpå sendte Gud profeterne til dom over Israel, dog samtidig med løftet om, at Gud ville forny pagten.

Den nye pagt er ikke noget fuldstændig andet end den gamle, som Gud havde indgået med Israel på Sinaj. Problemet på Jeremias' tid bestod ikke i, at pagten fra Sinaj var forældet, men at den hele tiden blev brudt. En omhyggelig læsning af Jer 31,31-34 viser, at mange aspekter af den "gamle pagt" bevares i den nye.

Anvendelse

"Det væsentligt nye ved denne pagt er, at menneskers lydighed overfor pagten ikke består i at holde buddene 'i det ydre', men i at være i et inderligt forhold til Gud og derfor være i stand til at leve i overensstemmelse med Guds væsen ... lydighed er faktisk en indre overensstemmelse i relationen" (Ulrich Wendel, hg., *Studienbibel zur biblischen Prophetie*, Holzgerlingen 2019, 1041).

Hvordan står det til med min indre overensstemmelse med Guds vilje? Sommetider har mit forhold til Gud også brug for fornyelse. Hvornår er det nødvendigt? Hvad hjælper mig i at forny relationen til Gud?

Refleksion

"Vi elsker kun den, der skaber fornyelse i os" (Siegfried Brunn).

Dens væsen

Hos 2,20-22
Ez 11,19-20

Hvori består den nye pagts væsen?

Hvordan ville jeg beskrive mit pagtsforhold til Gud?

Hvilket motiv har jeg for at holde buddene?

Forståelse

Omkring 150 år før Jeremias' tid – Israels ti stammers nordlige rige stod foran deres undergang – tænkte profeten *Hoseas* over en fornyelse af pagten. Han sammenlignede dette med et giftermål. Gud "tilbyder dyrebare gaver som brudepris: retfærdighed, ret, nåde, barmhjertighed og troskab. Det drejer sig ikke om materielle goder, men om egenskaber, der konstant opretholder og gendanner forholdet" (s.st. 1195)

Guds initiativ ses også tydeligt hos *Ezekiel*. Det var ham, der ønskede at erstatte folks gamle hårdhjernede vægelsind med en "ny ånd". Alle rede på Det Gamle Testaments tid var det muligt at opleve en fornyelse af pagten gennem ægte tro, mens menneskene omvendt på Det Nye Testaments tid kunne falde tilbage i oplevelserne fra den gamle pagts tid: ydre religiøse former uden indre fornyelse (se torsdagsafsnittet).

Anvendelse

Frelsen skete og sker udelukkende ved troen på Gud, der af nåde forlader os vores skyld og forandrer vores indre. Ifølge Paulus lever den troende i den nye pagt "i Åndens nye liv, og ikke i bogstavens gamle" (Rom 7,6). For den nye pagt gælder, at "Ånden gør levende" (2 Kor 3,6), fordi Gud ved den udgyder kærligheden til Jesus i hjertet (Rom 5,5). Derfor er lydighed i kærlighed mod Jesu vilje en følge af det nye liv og frelsen og ikke midlet til at blive frelst.

Refleksion

"Skab et rent hjerte i mig, Gud, giv mig på ny en fast ånd" (Sl 51,12).

Dens parter

Es 56,6-7	Hvilke betingelser forudsattes for at også andre end israelitterne skulle have del i pagtens velsignelser?
Ef 2,11-13.19	Hvor er der risiko for, at jeg overilet frakender andre retten til at være Guds børn?
Forståelse	<p>Jeremias skriver, at den nye pagt ville blive sluttet "med Israels hus og med Judas hus" (31,31). Betyder det, at kun de kødelige efterkommere af Abraham kunne komme i betragtning til pagtens løfter? På ingen måde, for ikke engang i gammeltestamentlig tid var det tilfældet. Guds hensigt har altid været at frelse alle mennesker. Det gælder uforandret også for den nye pagt.</p> <p>På Det Nye Testaments tid udgjorde rigtignok jøderne, der antog Jesus og hans evangelium, kernen i Jesus-menigheden. De var i modsætning til dem, der var "forhærdede", den "rest, som er udvalgt af nåde" (Rom 11,5-7). Men samtidig antog også hedninger evangeliet og blev "podet" ind i Guds folk (Rom 11,17-19). Dette folk sammensattes af kristustroende, hvor den kulturelle og religiøse afstamning ikke længere spiller nogen rolle.</p>
Anvendelse	<p>Evangeliet vidner om alle menneskers behov for frelse, forkynder frelsen ved Kristus, henviser til betingelserne for Guds antagelse og stiller alle foran Kristus som dommer. Evangeliet minder os om grundværdierne såsom menneskeværd, retfærdighed, frihed og kærlighed til medmennesket, som, hvor de overtrædes og undertrykkes, kræves overholdt. I det ligger Kristi budskabs forandrende kraft, som vi møder i den nye pagt.</p>
Refleksion	<p>"For han er vor fred. Han gjorde de to parter til ét, og med sin legemlige død nedrev han den mur af fjendskab, som skilte os" (Ef 2,14). Hvor oplever jeg dette – indenfor og udenfor menigheden?</p>

Dens fortrin

Hebr 9,11-15;
10,1-7

Hvad har gjort Jesus til den nye pagts fuldkomne formidler?

Hvilken rolle spiller erkendelsen af, at Jesus taler min sag overfor Gud, i min hverdag?

Forståelse

I Hebræerbrevets kapitler 8-10 kommer Paulus udførligt ind på den nye pagt: Jesus Kristus "er formidler af en bedre pagt" (8,6). På Det Gamle Testaments tid var problemet med den gamle pagt ikke pagten i sig selv, men folkets svigt, at den ikke blev modtaget i tro (4,2). Den nye pagts fortrin på nytestamentlig tid bestod i, at Jesus ved at dø på korset optrådte som det sande påskelam (se grafikken i torsdagsafsnittet). Dyreofrene i den gamle pagt henviste til ham. Gennem Jesu syndfrie liv, død og tjeneste som ypperstepræst har den jordiske helligdomstjeneste nu fundet sin opfyldelse (9,8-14). I den nye pagt åbenbares et større og mere fuldstændigt billede af Guds kærlighed, som han har til den faldne menneskehed.

Anvendelse

Det, som ydre ceremonier aldrig kunne opnå, nemlig at fjerne synden og rense samvittigheden, gøres muligt i vores liv på grund af Kristi offer. Den kristne tro henviser således til den eneste mulighed for at løse syndens kerneproblem. Syndsforladelse og retfærdiggørelse er fundamentet for det, som alle yderligere forvandlinger (helligelse, gode gerninger) bygges på, men uden dem forbliver de ren kosmetik.

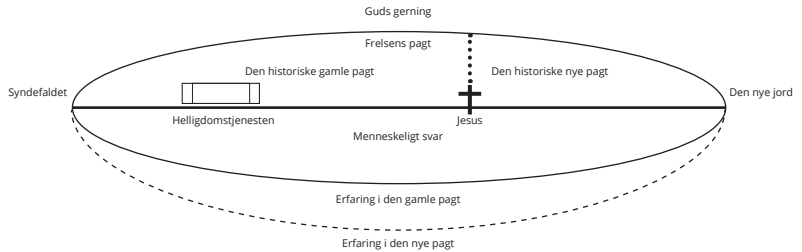
Refleksion

Forestil dig, at det endnu i dag var nødvendigt for dig egenhændigt at bringe dyreofre for dine synder. Hvordan ville du have det? Muligvis har offerttjenesten modvirket en letfærdig omgang med synden. Hvordan kan man som kristen modvirke denne?

Ekskurs

Pagtens grafiske præsentation

Hebr 8



1. Guds gerning: Nådepagten (Frelsens pagt)

- Gud reagerer på menneskenes synd
- Omfatter alle pagter, som Gud har indgået med mennesker til alle tider
- Mål: Genoprette tilstanden fra før synden kom ind i verden

2. Guds gerning: Den gamle pagt (Det Gamle Testaments tid)

- Den jordiske helligdomstjeneste, der symboliserede omgangen med synd og tilgivelse
- System af ceremonielle, moralske og civile love

3. Guds gerning: Den nye pagt (Det Nye Testaments tid)

- Stadfæstet ved Jesu Kristi blod
- Gyldig til alle tider på grund af Jesu offer
- Lægger vægt på menneskets indre fornyelse

4. Menneskelig reaktion:

den tidsubegrænsede oplevelse af den gamle pagt

- Kun ydre formel fromhed
- Gerningsretfærdighed

5. Menneskelig reaktion:

den tidsubegrænsede oplevelse af den nye pagt

- Oplevelse af sand tro
- Gjort muligt ved Helligånden
- Guds lov i hjertet
- Indre fornyelse

Kilde: Skip MacCarty, *In granite or ingrained? What the Old and New Covenants reveal about the Gospel, the Law, and the Sabbath*, Berrien Springs, MI 2007, 292-305

Dens symbolik

1 Kor 11,23-26

Hvilken rolle spiller nadveren i den nye pagt?

Forståelse

"Ved sammen med sine disciple at spise af brødet og drikke vinen forpligtede Kristus sig selv som deres Frelser. Han overgav dem den nye pagt, ved hvilken alle, der tager imod ham, bliver Guds børn og Kristi medarvinger. Ved denne pagt modtog de enhver velsignelse, som Himmelen kunne skænke for dette og det kommende liv. Pagtshandlingen skulle stadfæstes ved Kristi blod, og forvaltningen af sakramentet skulle til stadighed minde disciplene om det grænseløse offer, der blev bragt for hver enkelt af dem" (Ellen White, *Jesu liv*, DB 2013, s. 581).


Resumé



Den nye pagt er sammenlignet med den gamle en mere omfattende, fuldstændig og bedre åbenbaring af frelsesplanen. Dens midtpunkt er Jesus Kristus. Ved troen på ham kan vi ligesom de sande troende på Det Gamle Testaments tid have del i den nye pagts erfaring.

Egne tanker

Spørgsmål til drøftelse

- 1 **Hvorfor indgår vi ægteskabelige og andre kontraktlige forbindelser?
Hvilke fordele og ulemper er der ved det?**

Hvorfor valgte Gud i sit forhold til os formen af en pagt (kontrakt)?
- 2  Jer 31,31-34
Hvorfor blev det nødvendigt at forny pagten mellem Gud og Israel/Juda?

**Hvad adskiller den nye pagt fra den gamle?
Tal sammen om de svar, skriftstedet giver.**
- 3  Hebr 8,6-7; 9,11-15
Hvad betyder det, at Kristus er den nye pagts formidler?
- 4  1 Kor 11,23-26
Hvad har nadveren med den nye pagt at gøre?

Hvordan kan vores pagt med Kristus styrkes?